

- Ius patronatus est Ecclesiasticum vel laicale.
- In iure patronatus ecclesiastico observanda est forma Concursus, nisi sit a lege foundationis exclusa: Quia Ecclesia vult sibi obnoxium patronum ecclesiasticum, qui Beneficio fruitur ex bonis ecclesiasticis erecto.
- In iure patronatus laicali, forma Concursus non est observanda: Quia Ecclesia non vult gravare Patronum laicum, qui patrimonialibus bonis Beneficium fundavit.
- In iure patronatus mixto forma Concursus non est observanda: Quia iura laici in consortio cum ecclesiastico laedi non debent.
- Forma Concursus non est necessario adhibenda: 1.º In Ecclesia parochiali adiuncta alicui monasterio, dignitati, toti Collegio Ecclesiae Cathedralis vel Collegiatae. 2.º In Ecclesia parochiali adeo paupere, ut examinis operam ferre nequeat. 3.º In Ecclesia parochiali, in qua post trinum Concursus edictum nemo repertus fuit qui se examini subiiceret. 4.º In parochiali adeo factionibus et dissidiis divisa, ut ex Concursu graviora sint mala timenda. 5.º In parochiali, quae cum alia Ecclesia permutatur; et probabiliter, in parochiali de novo erecta.
- Ubi excluditur forma Concursus Requiritur candidati examen, ut de eius capacitate constet.
- Ad similitudinem Ecclesiarum parochialium Praebendae Canonici Poenitentiarum et Theologi Ecclesiarum cathedralium per Concursum conferenda sunt.
- In concursu Praebendarum Poenitentiarum et Theologi Quatuor examinatores ab Episcopo electi, requiruntur.
- Institutio, est triplex, nempe: *Collativa, auctorizabilis et corporalis.*
- Institutio collativa proprie dicta, defini potest: *Canonica concessio Beneficii vacantis facta ab habente potestatem et ad praesentationem eius, qui iure patronatus in beneficio fruitur.*
- Institutio corporalis Appellatur *Investitura*, et fit verbis et re.
- Institutio dicitur fieri verbis Cum Episcopus Beneficiato, mediante traditione

alicuius signi, ex. gr. pilei, Beneficii possessionem tribuit.

Cum Beneficiatus vere et corporaliter in Beneficii possessionem immittitur.

Per ingressum in Ecclesiam, per osculum altaris, per sonitum campanulae, per assignationem sedis in choro etc.

Cap. [18] de praebend. in 6.

Nullam poenam producit.

Si violentiam alicui in Beneficii possessione sibi comparanda intulit.

Est approbatio ad exercendam curam animarum.

In facto immissionis in possessionem Beneficii consistit.

Collativa, ut Beneficiatus assequatur Beneficii titulum; auctorizabilis, ut assequatur iurisdictionem parochialem; corporalis, ut assequatur possessionem Beneficii.

Sufficit collativa et corporalis institutio, proinde non est necessaria auctorizabilis.

De Reservatione Beneficiorum.

Beneficii ecclesiastici vacaturi, per Papam ad se facta avocatio.

Ordinarius nec licite, nec valide Beneficium confert.

In *expressam* et *tacitam*.

Ex Pontificis voluntate manifestata verbis eruitur.

Ex voluntate Pontificis expressa factis eruitur.

Institutio dicitur fieri re

Possessio iuxta consuetudinem, diversis modis peragitur, nempe:

Investitura omitti nequit neque propria auctoritate capi.

Investitura omissa

Omissa investitura specialiter eum intrusum facit

Institutio auctorizabilis.

Institutio corporalis

Si Beneficium iuris patronatus adiunctam curam animarum habeat, danda sunt institutiones: collativa, auctorizabilis et corporalis.

Si beneficium non est parochiale, ad eius legitimitatem

Reservatio Beneficii est

Stante reservatione ecclesiastici Beneficii,

Reservatio dividitur

Reservatio expressa

Reservatio tacita

Tacita reservatio
Beneficium tacite
reservatum

Vocatur *affectio*.

Dicitur Beneficium affectum.

Affectio per appo-
sitionem manu-
num Pontificis
reddit Benefi-
cium affectum,
nempe:

1.º Ut si Pontifex Beneficii renunciationem in suis manibus factam acceptet. 2.º Si quenquam Beneficio privet. 3.º Si Beneficium concedat in commendam aut in administrationem. 4.º Si eidem deputet coadiutorem cum futura successione et coadiutor coadiuto prius moriatur. 5.º Si duo Beneficia ad alicuius vitam coniungat.

Si Pontifex in Be-
neficio manus
apposuit, non
ad effectum sibi
illud reservandi,
sed ad alium
finem, nulla est
affectio:

Quia non materialis manuum Pontificis appositio reddit Beneficium affectum, sed illa tantum, quae fit animo sibi reservandi et postea conferendi; actio nequit producere effectum ultra intentionem operantis.

Reservatio expres-
sa est

Quae ex aliqua SS. Pontificum Constitutione, vel ex iure communi provenit.

Sancta Sedes ab
antiquissimo
tempore ius
quaedam sibi re-
servandi Benefi-
cia exerceat;

Quo in vim sui universalis primatus merito fruitur.

Sancta Sedes na-
tivo iure Bene-
ficia reservandi,
destituta dici
non potest:

Quia officia spiritualia distribuit propter quae Beneficia dantur et Episcopos cum potestate Beneficia conferendi constituit.

Reservationes
Pontificiae in
tres classes pos-
sunt partiri,
nempe:

1.º In eam, quae clausa est in corpore Iuris. 2.º In eas, quae in regulis Cancellariae Apostolicae continentur. 3.º In eas, quae per posteras Pontificum Constitutiones fuerunt introductae.

Quoad Beneficia
quae in corpore
iuris reservata
sunt,

Papae reservantur Beneficia vacantia *apud Sedem Apostolicam*.

Clemens IV

Reservationem quae ex antiqua consuetudine in corpore iuris, scilicet in sexto Decretalium recensita fuit, in ecclesiasticam legem reduxit.

Bonifacius VIII,
reservationem
quae in corpore
iuris recensita
fuit, ita explica-
vit

Ut comprehenderet Beneficia Legatorum et Nuntiorum S. Sedis et aliorum quorumcumque Beneficiorum venientium ad Curiam Romanam vel ab ea recedentium, si in ipsa Curia, vel in locis vicinis intra

duas dietas, vel quadraginta miliaria italica, diem supremum obirent.

Ad mensem ita restrinxit, ut transacto mense a die vacationis et nulla facta per Papam collatione, Ordinarius posset ea Beneficia tamquam a reservatione libera, conferre.

Quia Vacatio apud Sedem, comprehendit Beneficia illorum, qui apud Sedem, vel intra duas dietas ab eadem, morte naturali occumbunt. Vacatio in Curia comprehendit Beneficia eorum, qui illa in Pontificia Curia dimittunt. Reservatio apud Sedem durat tantum ad mensem. Reservatio apud Sedem est clausa in corpore Iuris. Reservatio in Curia extra corpus Iuris extat. Reservatio apud Sedem non tollitur per indultum Pontificis. Reservatio in Curia per indultum Pontificis aufertur.

Beneficia vacantia per depositionem, promotionem, seu translationem auctoritate Apostolica factas; Beneficia electorum resignata in manibus Papae, vel per electionis cassationem amissa; Beneficia vacantia per mortem Cardinalium et omnium Officialium Curiae Romanae; Beneficia vacantia per promotionem ad Ecclesias Episcopales, vel Abbatiales ad formam Bullae Benedicti XII; Beneficia eorum, qui duo incompatibilia retinere praesumunt; et Beneficia contra formam Concilii Tridentini collata ex Bulla Ioannis XXII.

Reservantur Ecclesiae cathedrales et omnia Beneficia, quae tempore Sedis vacantis vacare contigerit.

Reservantur Beneficia resignata in fraudem reservationis et ab huiusmodi resignantibus dimissa.

Reservantur maiores dignitates post Pontificalem in Ecclesiis cathedralibus; principales Dignitates in Ecclesiis collegiatis; Beneficia vacantia per obitum familiarium Papae et Cardinalium.

Reservantur Beneficia Collectorum et Subcollectorum, qui a Summo Pontifice ad Camerae Apostolicae proventus exigendos praeposuntur.

Reservantur Beneficia Curialium, qui in itinere decedunt, dum Curia transfertur.

Gregorius IX, in Concilio Lugdunensi reservationem quae in corpore iuris recensita fuit

Reservatio *apud Sedem*, et reservatio Beneficiorum vacantium in Curia ipsius Pontificis, nequeunt salva rerum veritate, confundi

In regula 1.^a Cancellariae, reservantur specialiter

In regula 2.^a Cancellariae

In regula 3.^a Cancellariae

In regula 4.^a Cancellariae

In regula 5.^a Cancellariae

In regula 6.^a Cancellariae

- In regula 7.^a Cancellariae Reservantur Beneficia Cubiculariorum et Cursorum Summi Pontificis.
- In regula 8.^a Cancellariae Reservantur Beneficia S. Ioannis Laterani, S. Petri, S. Mariae Maioris et quae vacant in titulis Cardinalium, ipsis absentibus.
- In regula 9.^a Cancellariae Reservantur omnia Beneficia cum cura, saecularia vel regularia, quae octo anni mensibus vacare contigerit.
- Alexander VI, reservavit Beneficia eorum qui offendunt litigantes in Romana Curia, eorumque iudices, advocatos, procuratores, testes vel notarios.
- Paulus IV, reservavit Beneficia eorum qui se ipsos pro aliis in Romana Curia examini supponunt, annuas pensiones offerunt pro consequendis Beneficiis, aut Beneficia a Papa pro aliis impetrant, ut ab iisdem aliquid consequantur, vel quando pro se ipsis impetrant cum intentione illa resignandi.
- Pius IV, reservavit Beneficia quae vacant per simoniam confidentialem.
- Pius V, reservavit Beneficia quae vacant per crimen haeresis.
- Gregorius XIII, reservavit Beneficia nulliter collata ab haereticis et apostatis; et resignata in quibus resignationis publicatio facta non fuit.
- Sixtus V, reservavit Beneficia vacantia propter omissam delationem habitus clericalis.
- In praxi reservationum, haec observanda sunt: Episcopus potest et debet more solito indicare Concursum in vacatione Beneficiorum habentium curam animarum; Episcopus Cardinalis potest quibuscumque anni mensibus Beneficia ad suam collationem spectantia conferre; et in provisionibus a S. Sede factis super Beneficiis exiguntur annatae.
- Annatae sunt Fructus vel medietas fructuum unius anni.
- Exigitur annata In Beneficiis maioribus, et in minoribus media annata, quorum annui redditus summam 24 ducatorum vel florenorum superat.

De Beneficiorum Unione.

Realis cum duo in unum Beneficium componuntur; et *personalis*, cum duo uni conferuntur.

Unio Beneficiorum, dupliciter contingit, nempe:

Quia adversatur regulae iuris: *singula singulis conferuntur* nam si plura Beneficia in unum, vel uni adiiciantur, Ecclesiae servitium minui et ecclesiasticus ordo perverti debet.

Unio Beneficiorum, sive realis sive personalis, est odiosa generaliter loquendo, et non facile probatur

Cum duo Beneficia supprimuntur et ex eorum velut materia novum efformatur.

Exstinctiva Unio appellatur

Cum unum Beneficium alteri subiicitur.

Subiectiva Unio appellatur

Cum duo Beneficia simul connectuntur, ut unicum perpetuum debeant habere Rectorem, salva in reliquis, absque ulla confusionis aut subiectionis specie, eorum natura.

Principalis Unio appellatur

Quia Beneficiorum omnium plenaria dispositio ad Pontificem pertinet.

Potest Summus Pontifex quando et quomodo vult, Beneficia unire et dividere:

Modo haec Unio non sit Episcopo specialiter interdicta; et ad hanc legitimam unionem faciendam requiritur causa necessitatis, aut evidentis utilitatis, cognitio et citatio eorum, quorum interest.

Episcopus minora Beneficia suae dioecesis, etiam curata, unire potest in perpetuum,

1.º Ad uniendas parochias quae ita pauperes sint ut necessaria nequeant provideri Rectori; 2.º Ad unienda Beneficia simplicia saecularia singulis praebendis Canonico- rum cum adeo tenues sunt, ut non sufficiant pro sustinendo decenti Canonico- rum gradu; 3.º Ad unienda clericorum Seminario Beneficia simplicia saecularia, quando non est satis provisum.

Episcopus nedum potest Beneficiorum uniones facere, sed ad faciendas a S. Tridentino Concilio veluti adhortatur, pro salute animarum:

Quia ita posset reservationis et affectionis vim eludere.

Ex regula generali, Episcopus nequit unire Beneficia reservata vel affecta Beneficiis liberae collationis

Uniendi potestas interdum Episcopo ab ipsa lege interdicatur:

1.° Unire nequit Beneficia nempe parochiam monasterio, dignitati, Capitulo, aut Collegio; 2.° Beneficia libera Beneficiis iuris patronatus; 3.° Beneficia unius dioecesis cum aliis alterius dioecesis; 4.° Mensae suae aut mensae Capitulari; 5.° Et Beneficia ad alius vitam.

Beneficia semel unita iterum disiungi et iterum in pristinum statum restitui possunt,

Dummodo cessante causa ob quam unita fuerunt, et adhibitis iisdem solemnitatibus.

Disiunctio Beneficiorum, fieri potest ab Episcopo

In Beneficiis, quae a se vel ab antecessoribus suis, et immo etiam probabiliter a Papa unita fuerunt.

Facta Unionis revocatione Beneficiorum

Beneficia primam eorum naturam et iura assument, sed salvum manet actualis possessoris ius, cui praeiudicium afferri non debet.

Personalis Unio Beneficiorum tunc accidit

Cum clericus ex vero titulo plura simul retinet Beneficia, quin realiter eadem sint unita.

Sacri Canones magno opere abusus Unionis Beneficiorum personalis damnant:

Quia Beneficium datur propter officium et incapax est quis plurium officiorum ideo plurium Beneficiorum; Beneficium datur pro sustentatione, quam ubi quis obtinet ex uno, ex alio Beneficio quaerere amplius nequit.

Imminutis Beneficiorum fructibus, necesse fuit ad clericum alendum simultaneam plurium Beneficiorum retentionem permittere

Modo ipsa Beneficia inter se compatiblea essent.

Incompatiblea Beneficia dicuntur ob triplicem rationem, nimirum:

Ratione residentiae, ratione uniformitatis et consistentiae, et ratione sufficientiae.

Beneficia incompatiblea sunt ratione residentiae, ut sunt duo Episcopatus etc.

Quia nemo potest in duabus ecclesiis residere.

Incompatiblea Beneficia ratione uniformitatis et consistentiae, dicuntur;

Quia Ecclesia privatur opera unius ministri et Beneficiorum pluralitas in eadem Ecclesia invidiam generat inter fratres.

Beneficia incompatiblea sunt ra-

Quia Beneficia non dantur ad fovendam ambitio-

nem sive avaritiam, sed ad honestam clerici sustentationem.

tione sufficientiae:

Ideoque determinandus est ab aequo et prudenti Episcopi arbitrio, iuxta morem regionis, qualitatem locorum et temporum, ac conditionem personarum.

Non est in iure determinatus reditus ad honestam clerici sustentationem;

Utroque Beneficio, scilicet primo et secundo, privatur ipso iure; post adeptam possessionem dicitur, quia incompatibilitas non est in acquirendo, sed in retinendo; *actualem*, ad possessionem corporalem indicandam; *plenam*, quia haec possessio debet esse coniuncta cum perceptione fructuum, saltem maioris eorum partis, et *pacificam*, quatenus a molestiis de iure et facto libera esse debet.

Qui recipit secundum Beneficium cum primo quomodocumque incompatible, post adeptam secundum actualement, plenam et pacificam possessionem

Quia in secundi tantum assecutione Beneficiatus in culpa fuit, et crimen patravit.

Primum Beneficium per Episcopum conferendum est, dum secundum manet S. Sedi reservatum

Quia nemo inauditus, et sine causae cognitione, sua possessione, vel quasi possessione, spoliari potest, ita Cap. 28, de praeb. in 6.

Episcopus cum primum Beneficium cuiquam contulerit, hic in Beneficii possessionem immitti nequit, nisi citato et audito antiquo possessore:

Cum ipse ex legitimo titulo in eandem per habentem potestatem immissus fuit, et in ea per duorum mensium spatium sine molestia et controversia iuris vel facti, in iudicio vel extra, tutus mansit.

Pacifica possessio secundi Beneficii ex parte temerarii detentoris tunc apprehensa dicitur

De Beneficiorum Divisione et Dismembratione.

Beneficia conferenda sunt sine diminutione.

Regula iuris Canonici, quae Gregorii IX est:

Beneficia nec dividi, nec dismembrari posse, sed integra in statu in quo reperiuntur, conferenda sunt.

Iuxta regulam Gregorii IX sequitur:

Cum unum Beneficium in duo, vel plura scinditur.

Beneficiorum divisio fit

Cum aliqua pars reddituum ex Beneficio, vel ter-

Dismembratio fit.